

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja

Prezes Rady Ministrów
RM 10-61-02

Druk nr 410
Warszawa, 17 kwietnia 2002 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy stanowiący realizację Strategii Gospodarczej Rządu SLD-UP-PSL "Przedsiębiorczość-Rozwój-Praca"

- o zmianie ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych.

Projekt ustawy dotyczy pakietu "Przed wszystkim przedsiębiorczość".

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych.

Art. 1.

W ustawie z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz.U. Nr 86, poz. 959 i Nr 103, poz. 1099 oraz z 2001 r. Nr 100, poz. 1085) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 3:
  - a) w pkt 1 wyrazy „spółce cywilnej lub jawnej” zastępuje się wyrazami „spółce cywilnej, jawnej lub partnerskiej”,
  - b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
    - „2) przy spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej - wniesienie lub podwyższenie wniesionego do spółki wkładu, którego wartość powoduje zwiększenie majątku spółki lub kapitału zakładowego,”
  - c) w pkt 3 skreśla się wyraz „(akcyjnego)”;
- 2) w art. 3 w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
  - „2a) z chwilą złożenia oświadczenia o ustanowieniu hipoteki lub zawarcia umowy ustanowienia hipoteki,”;
- 3) w art. 4 w pkt 2 skreśla się wyraz „(akcyjnego)”;
- 4) w art. 6 w ust. 1 w pkt 8 w lit. a) i b) skreśla się wyraz „(akcyjnego)”;
- 5) w art. 7:
  - a) w ust. 1:

- w pkt 3 po wyrazie „użytkowania” dodaje się wyrazy „,w tym również nieprawidłowego”,
- w pkt 4 po wyrazie „pożyczki” dodaje się wyrazy „oraz depozytu nieprawidłowego”,
- w pkt 9 w lit. a) i b) skreśla się wyraz „(akcyjnego)”,

b) w ust. 2 skreśla się wyraz „(akcyjnego)”;

6) w art. 9:

a) w pkt 10:

- lit. c) i d) otrzymują brzmienie:

„c) na podstawie umowy zawartej między osobami zaliczonymi do I grupy podatkowej w wysokości kwoty nie podlegającej opodatkowaniu - na zasadach określonych w przepisach o podatku od spadków i darowizn,

d) na podstawie umowy zawartej między innymi podmiotami niż osoby, o których mowa w lit. c), jeżeli łączna kwota lub wartość pożyczek otrzymanych od tego samego podmiotu nie przekracza w ciągu kolejnych 12 miesięcy 1 000 zł,”

- dodaje się lit. g) w brzmieniu:

„g) na rozpoczęcie lub prowadzenie działalności gospodarczej, pod warunkiem udokumentowania, że pieniądze, będące przedmiotem pożyczki, zostały przeznaczone na pokrycie wydatków poniesionych na rozpoczęcie lub prowadzenie działalności gospodarczej w ciągu 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy albo wykorzystania w tym okresie rzeczy oznaczonych co do gatunku, stanowiących przedmiot pożyczki,”

b) w pkt 13 w lit. e) po wyrazie „celowych” dodaje się wyrazy „utworzonych w drodze ustawy”;

7) w art. 10:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

- „1. Podatnicy są zobowiązani, bez wezwania organu podatkowego, złożyć deklarację w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych oraz obliczyć i wpłacić podatek w terminie 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego, z wyłączeniem przypadków, gdy podatek jest pobierany przez płatnika. Obowiązek złożenia deklaracji ciąży również na podatnikach zwolnionych od podatku, a także powstaje, w przypadku dokonania czynności zwolnionej od podatku.”,
- b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:
- „3a. Płatnicy przekazują pobrany podatek na rachunek urzędu skarbowego właściwego ze względu na siedzibę płatnika.
- 3b. Notariusze, jako płatnicy podatku, są obowiązani do przekazywania urzędowi skarbowemu właściwemu ze względu na siedzibę płatnika odpisów sporządzanych aktów notarialnych, dotyczących czynności cywilnoprawnych stanowiących przedmiot opodatkowania.”;
- 8) w art. 11 w ust. 1:
- a) w pkt 4 wyraz „handlowym” zastępuje się wyrazem „przedsiębiorców” oraz kropkę zastępuje się przecinkiem,
- b) dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
- „5) nie dokonano wpisu hipoteki do księgi wieczystej.”.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowane zmiany do ustawy z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz.U. Nr 86, poz. 959 i Nr 103, poz. 1099 oraz z 2001 r. Nr 100, poz. 1085) mają na celu realizację założeń rządowego programu zawartego w Pakiecie „Przede wszystkim przedsiębiorczość”, jak również służą dostosowaniu jej przepisów do Kodeksu spółek handlowych. Pozostałe zmiany mają charakter uściślający i porządkujący.

W ramach projektowanych przez rząd ułatwień służących rozwojowi zwłaszcza małej i średniej przedsiębiorczości, proponuje się wprowadzenie przepisu określającego zwolnienie od podatku od czynności cywilnoprawnych umów pożyczek, bez względu na ich kwotę lub wartość, udzielanych przedsiębiorcom lub podmiotom zamierzającym rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej. Przewidziano trzy warunki zastosowania zwolnienia: przeznaczenie przedmiotu pożyczki na rozpoczęcie lub prowadzenie działalności, udokumentowanie tych okoliczności, jeżeli przedmiotem pożyczki są pieniądze, wykorzystanie przedmiotu pożyczki na wskazane cele w okresie 1 roku od dnia zawarcia umowy. Nie wprowadzono wymogu dokumentowania wykorzystania przedmiotu umowy, stanowiącego rzeczy oznaczone co do gatunku, na rozpoczęcie lub prowadzenie działalności ze względu na praktyczną trudność dokumentowania takich okoliczności (art. 1 pkt 6 projektu).

Uchwalona dnia 15 września 2000 r. ustawa - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037) wprowadziła do obrotu prawnego dwa nowe rodzaje podmiotów, a mianowicie spółkę partnerską i spółkę komandytowo-akcyjną. W związku z tym, proponuje się doprecyzowanie przepisu dotyczącego opodatkowania zmiany umowy spółki przez objęcie nim, w sposób wyraźny, dwóch nowych rodzajów spółek (art. 1 pkt 1 projektu). Zmiana ta pozwoli usunąć wątpliwości pojawiające się przy stosowaniu przepisów ustawy w odniesieniu do tych sytuacji, w których zwiększenie majątku lub podwyższenie kapitału w tych spółkach następuje bez formalnej zmiany umowy spółki.

W projekcie proponuje się także wprowadzenie przepisu określającego moment powstania obowiązku podatkowego, w przypadku ustanowienia hipoteki. Wobec

występującej na tle pozostałych czynności specyfiki umowy o ustanowieniu hipoteki, która dla swojej skuteczności wymaga konstytutywnego wpisu do księgi wieczystej, proponuje się określenie momentu powstania obowiązku podatkowego na chwilę złożenia oświadczenia o ustanowieniu hipoteki lub zawarcia umowy (art. 1 pkt 2 projektu). Podobną regulację przewidują obecnie przepisy w stosunku do czynności polegającej na podwyższaniu kapitału zakładowego w spółce kapitałowej.

W ustawie o podatku od czynności cywilnoprawnych rozszerzono - w stosunku do norm zawartych w obowiązującej do dnia 31 grudnia 2000 r. ustawie z dnia 31 stycznia 1989 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 4, poz. 23 i Nr 74, poz. 443, z 1992 r. Nr 21, poz. 86, z 1993 r. Nr 11, poz. 50, z 1995 r. Nr 86, poz. 433, z 1997 r. Nr 117, poz. 751 i Nr 137, poz. 926 oraz z 2000 r. Nr 68, poz. 805) - katalog czynności podlegających opodatkowaniu, m.in. o umowę depozytu nieprawidłowego. Zamiarem projektodawcy było opodatkowanie tej czynności według takich samych zasad, jakie obowiązują w odniesieniu do umowy pożyczki, ze względu na zbliżony charakter i cel obydwu tych czynności. W związku z tym proponuje się doprecyzowanie przepisu art. 7 ust. 1 pkt 4 ustawy, przez wyraźne określenie wysokości stawki podatku od umowy depozytu nieprawidłowego (art. 1 pkt 5 lit. a) projektu).

Ponadto, proponuje się doprecyzowanie przepisu określającego obowiązek składania zeznań podatkowych, przez wskazanie, że obowiązek ten dotyczy także tych przypadków, gdy czynność cywilnoprawna jest zwolniona od podatku, natomiast nie odnosi się do sytuacji, w których podatek jest pobierany przez płatnika. Jednocześnie, proponuje się, analogicznie do przepisów ustawy o podatku od spadków i darowizn, określić regułę dotyczącą właściwości urzędu skarbowego, do którego mają być przekazywane kwoty podatku pobranego przez płatnika, jak również nałożenie na notariuszy obowiązku przesyłania właściwemu urzędowi skarbowemu odpisów aktów notarialnych dotyczących czynności cywilnoprawnych podlegających podatkowi. Rozwiązanie to przyczyni się do lepszego wywiązywania się przez płatników z ich obowiązków, stanowiąc w tym zakresie uzupełnienie przepisów Ordynacji podatkowej (art. 1 pkt 7 lit. b) projektu).

Jako nowe rozwiązanie proponuje się włączenie do katalogu przypadków uzasadniających zwrot podatku także taką sytuację, gdy mimo zawarcia umowy o ustanowieniu hipoteki nie dokonano jej wpisu do księgi wieczystej. W obecnym stanie prawnym, mimo niewpisania hipoteki do księgi wieczystej, brak jest podstaw do żądania zwrotu zapłaconego podatku (art. 1 pkt 8 lit. b) projektu).

Pozostałe propozycje mają charakter redakcyjny.

Oszacowanie skutków finansowych związanych z wejściem w życie ustawy, w szczególności w zakresie obejmującym zwolnienie od podatku pożyczek udzielanych przedsiębiorcom lub podmiotom podejmującym działalność gospodarczą, jest uzależnione od określenia liczby transakcji spełniających warunki do zastosowania zwolnienia. Ostateczne ustalenie tej liczby będzie możliwe dopiero po wejściu w życie projektowanych regulacji, na podstawie danych zebranych przez urzędy skarbowe w oparciu o deklaracje składane przez strony umowy pożyczki objętej przedmiotowym zwolnieniem.

Wejście w życie niniejszej ustawy wpłynie korzystnie na rynek pracy, konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Skr. Min. DH/1035/2002/DPE-ms

Warszawa, 16.04.2002 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych, z prawem Unii Europejskiej wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106 poz. 494), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedstawionym projektem ustawy (pismo nr RM-10-61-02), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej noweli nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan
Marek Belka
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Finansów

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
PODSEKRETARZ STANU
Jarosław Pietras

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

---

Skierowano do druku 18 kwietnia 2002 r.

Cena 0,48 zł + 22% VAT

